

Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg
Christiansborg

18. april 2018

Svar på Uddannelses- og Forskningsudvalgets spørgsmål nr. 116 (Alm. del) af 23. marts 2018

Spørgsmål

Ministeren bedes lave en beregningsteknisk fremskrivning af udbuddet af samt den offentlige sektors efterspørgsel efter personer med hhv. en erhvervsuddannelse, en kort videregående uddannelse, en mellemlang videregående uddannelse og en lang videregående uddannelse, ”Økonomisk analyse: Uddannelse og arbejdsmarked”, figur 7, Finansministeriet, januar 2016. Fremskrivningen bedes udarbejdet i tabelform for hvert år frem mod 2050.

Svar

Befolkningens uddannelsesniveau er vokset gradvist gennem de seneste årtier, og offentlige erhverv har hidtil aftaget en forholdsvis stor del af det stigende antal personer med videregående uddannelse. I et beregningsteknisk fremskrivnings-scenarium af den offentlige beskæftigelse stiger antallet af personer i offentlige erhverv med videregående uddannelse fortsat i de kommende år. I fremskrivningsscenariet er stigningstakten dog aftagende.

I det følgende vises fremskrivninger af udbuddet af personer med erhvervs- og videregående uddannelse samt en mekanisk fremskrivning af uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse. Fremskrivningen illustrerer, hvordan beskæftigelsen af personer med en videregående uddannelse i de offentlige erhverv vil udvikle sig i et scenarium, hvor bl.a. de seneste års tendens til stigende uddannelsesniveau i de offentlige brancher gradvist aftager i styrke fremadrettet.

Der er således ikke tale om en prognose, blandt andet fordi uddannelsessammensætningen af den offentlige beskæftigelse kan blive påvirket af andre faktorer end de, der tages højde for i de tekniske fremskrivninger her.

De mekaniske fremskrivninger af udbud og offentlig beskæftigelse opdelt på uddannelsesgrupper fremgår af tabel 1.

Udbudsfremskrivningen viser et faldende udbud af erhvervsuddannede, mens den mekaniske fremskrivning af den offentlige beskæftigelse viser et mindre fald i antallet af personer med erhvervsuddannelse frem til 2025 efterfulgt af en stigning

frem mod 2050. Denne stigning drives hovedsageligt af brancheforskydninger i det demografiske træk, *jf. figur 1*.

I fremskrivningerne stiger udbuddet og den offentlige beskæftigelse af personer med videregående uddannelse frem mod 2050. Sammenlignes fremskrivningen af den offentlige beskæftigelse af personer med videregående uddannelse med udbudsfremskrivningen, stiger udbuddet mere end den offentlige beskæftigelse, *jf. figur 2*.

Fremskrivning af arbejdsudbud opdelt på uddannelse

Med udgangspunkt i DREAMs uddannelsesprognose laver Finansministeriet et beregningsteknisk skøn over uddannelsesniveautet blandt de beskæftigede. Dette anvendes i de mellemfristede fremskrivninger og er en opdatering af fremskrivningen i ”Økonomisk analyse: Uddannelse og arbejdsmarked” fra januar 2016, som spørgeren henviser til. DREAMs fremskrivning er dokumenteret i Uddannelsesfremskrivning 2017, www.dreammodel.dk

Fremskrivning af uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse

I forbindelse med Udvalg for Kvalitet og Relevans i de Videregående uddannelser (Kvalitetsudvalget) blev der foretaget en fremskrivning af det offentlige rekrutteringsbehov inden for forskellige uddannelsesgrupper. Den her viste fremskrivning er en opdatering af Kvalitetsudvalgets metode og data og er blandt andet anvendt af Udvalg om bedre universitetsuddannelser.

Fremskrivningen er bygget op om udviklingen i det demografiske træk. Ud over den udvikling i uddannelsessammensætningen, som det demografiske træk isoleret set tilsiger, sker der en gradvist afdæmpet videreførelse af de seneste knap 10 års tendenser til forskydninger i den offentlige beskæftigelse mellem brancher og uddannelser.

Fremskrivningen af uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse bygger på en række beregningsforudsætninger og er i sagens natur forbundet med usikkerhed. Metoden bag den mekaniske fremskrivning er uddybet i boks 1.

I boks 1 fremgår endvidere to alternative scenarier for udviklingen i uddannelsessammensætningen i de offentlige erhverv. I det ene scenarie følger uddannelsessammensætningen kun forskydninger som følge af ændret sammensætning af det demografiske træk og i det andet scenarie følger uddannelsessammensætningen i det offentlige med udviklingen i uddannelsesfordelingen i den samlede arbejdsstyrke (svarende til de seneste års udvikling).

Tabel 1**Udbud og offentlig beskæftigelse fordelt på uddannelsesgrupper, 1.000 personer**

	Erhvervsfaglig		Kort videregående uddannelse		Mellemlang videregående uddannelse		Lang videregående uddannelse	
	Offentlig beskæftigelse	Udbud	Offentlig beskæftigelse	Udbud	Offentlig beskæftigelse	Udbud	Offentlig beskæftigelse	Udbud
2015	225	883	23	144	316	482	132	279
2016	222	886	23	146	316	492	136	293
2017	221	887	23	149	318	503	139	307
2018	220	886	24	150	320	513	142	320
2019	219	882	24	151	321	524	145	331
2020	218	881	24	153	322	535	146	344
2021	217	879	24	154	321	546	147	356
2022	217	879	24	156	321	557	149	370
2023	216	874	24	157	321	566	150	383
2024	217	868	24	158	322	575	151	396
2025	217	861	24	158	322	583	151	409
2026	220	852	24	158	326	590	153	422
2027	222	847	24	159	328	598	155	435
2028	224	839	24	159	331	606	156	447
2029	227	829	24	159	334	613	157	459
2030	229	826	24	160	337	623	158	473
2031	232	817	25	161	339	631	159	485
2032	234	810	25	161	342	638	160	497
2033	237	799	25	161	345	645	162	508
2034	239	787	25	160	348	651	163	519
2035	241	784	25	161	349	660	164	532
2036	244	773	25	160	351	665	165	543
2037	246	765	25	160	353	671	166	554
2038	248	757	26	159	355	676	168	564
2039	250	749	26	159	356	681	169	574
2040	251	748	26	159	357	690	170	585
2041	253	742	26	159	358	696	171	594
2042	255	737	26	159	360	702	173	603
2043	256	731	26	158	360	708	174	611
2044	258	726	26	157	361	714	175	619
2045	260	727	27	158	362	725	176	630
2046	261	723	27	158	362	732	177	639
2047	263	721	27	158	363	739	177	648
2048	265	719	27	158	363	746	178	656
2049	267	716	27	158	364	753	179	664
2050	268	719	27	160	364	764	179	675

Boks 1**Metode for fremskrivning af uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse**

Fremskrivningen af uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse tager udgangspunkt i det demografiske træk, der er et mål for den udvikling i det offentlige forbrug, som en ændret befolkningssammensætning isoleret set medfører, når den reale udgift pr. bruger fastholdes dog korrigeret for delvis sund aldring. Det demografiske træk er opdelt på 10 offentlige institutionelle udgiftsområder, her omtalt som brancher. Ændringer i branchesammensætningen (fx dagpleje, undervisning, sundhed, plejehjem mv.) afledt af det demografiske træk vil i sig selv påvirke den samlede fordeling af den offentlige beskæftigelse på uddannelsesniveauer givet uddannelsesfordelingen i de enkelte brancher. Det skyldes, at uddannelsesfordelingen af beskæftigelsen varierer på tværs af brancherne.

Ud over virkningen på uddannelsesfordelingen som følge af de brancheforskydninger, der følger af det demografiske træk, indregnes en (gradvist afdæmpet) forlængelse af de seneste knap 10 års branche- og uddannelsesforskydninger, der ikke afspejler den demografiske udvikling. Det gøres konkret ved mekanisk at videreføre den årlige mer-/mindrevækst i brancheandelene over de seneste knap 10 år set i forhold til den udvikling i brancheandelene, som det demografiske træk isoleret set ville tilsi. Mer-/mindrevæksten videreføres med en gradvis afdæmpning over hele fremskrivningsperioden, således at den enkelte brancheandel på langt sigt afviger fra det, som det demografiske træk isoleret set ville tilsi, i et omfang, som svarer til den omtalte mer-/mindrevækst videreført i 10 år.

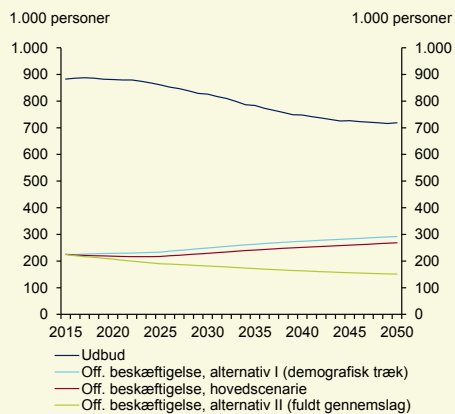
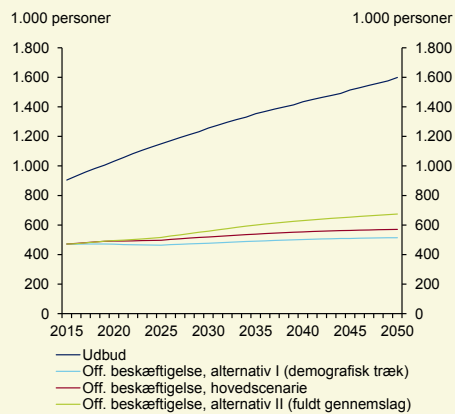
Herefter foretages en videreførelse af tendenser til ændringer i uddannelsesfordelingen inden for hver af de offentlige brancher baseret på samme fremskrivningsprincip. Den gradvise afdæmpning af de seneste knap 10 års tendenser til mer-/mindrevækst betyder, at udviklingen i den offentlige beskæftigelses uddannelsessammensætning på langt sigt følger det demografiske træk.

Fremskrivningen er afstemt til den samlede lønsum for offentlige erhverv i Finansministeriets seneste mellemfristede fremskrivning fra august 2017 og er således et udtryk for antallet med en given uddannelse, der vil være beskæftiget i offentlige erhverv givet denne udvikling i lønsummen (som følger serviceniveauet) og den fremskrevne udvikling i uddannelsesfordelingen. Fremskrivningen tager herved højde for regeringens planlagte forbrugsvækst frem mod 2025, men skal dog ses som enkeltstående scenarieanalyser. Det skal også ses i lyset af, at der med de beregningstekniske forudsætninger i Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger ikke tages eksplicit stilling til, hvordan uddannelsesniveaut konkret vil udvikle sig i henholdsvis de private og offentlige erhverv.

For at illustrere betydningen af de anvendte forudsætninger samt udviklingen under alternative forudsætninger præsenteres to alternative scenarier, jf. figur 1 og 2. I det første alternative scenarie er den fremtidige uddannelsesfordeling af den offentlige beskæftigelse udelukkende drevet af de brancheforskydninger, der følger af det demografiske træk. Her videreføres således ikke tendenser til branche og uddannelsesforskydninger som fx stigende uddannelsesniveau. I det andet alternative scenarie antages uddannelsessammensætningen af den offentlige beskæftigelse at udvikle sig svarende til udviklingen i uddannelsesfordelingen i den samlede arbejdsstyrke (både private og offentlige erhverv). I det sidste scenarie foretages fremskrivningen således ikke uafhængigt af udbuddet.

Følger den offentlige beskæftigelse af personer med videregående uddannelse alene de demografiske træk, stiger antallet meget svagt frem mod 2050. Dette skyldes at brancheforskydninger i det demografiske træk tilsiger, at det er brancher der i det seneste dataår har en forholdsvis lav andel med lang videregående uddannelse, som i fremtiden vil fylde mere. Dette giver således også udslag i en større stigning i antallet af personer med erhvervsuddannelse i den offentlige beskæftigelse.

I alternativscenariet, hvor udviklingen i uddannelsessammensætningen i den offentlige beskæftigelse svarer til udviklingen i arbejdsstyrken, stiger den offentlige beskæftigelse af personer med videregående uddannelse mere end i hovedscenariet, jf. figur 2. Samtidig falder antallet af personer i den offentlige beskæftigelse med en erhvervsuddannelse, jf. figur 1.

Figur 1**Udbud og offentlig beskæftigelse af personer med erhvervsuddannelse****Figur 2****Udbud og offentlig beskæftigelse af personer med videregående uddannelse**

Anm.: Videregående uddannelse omfatter kort, mellemlang og lang videregående uddannelse.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister